

Svar fra Danske Kirkers Råd på Brev fra 138 muslimske religiøse ledere

Med det åbne brev af 13. oktober 2007, som 138 lærde og andre fremtrædende repræsentanter for islam har sendt til en lang række kirkeledere, er der taget et betydningsfuldt skridt i den nødvendige dialog mellem tilhængere af de to største verdensreligioner. I sig selv og sammen med de positive reaktioner er brevet et stærkt udtryk for ønsket om international solidaritet og bevidsthed om en fælles fremtid.

Brevet er et gennemarbejdet, modigt og indsigtfuldt dokument, der indeholder en åbning i forhold til kristendommen, som er enestående i verdenshistorien. Samtidig er det usædvanligt imødekommende overfor kristne og forsøger at formulere sit ærinde ikke bare på egne præmisser, men benytter også en bibelsk inspireret terminologi og udtryksmåde.

Vi sætter stor pris på, at et så bredt spektrum, geografisk og teologisk, af verdens muslimske grupperinger – så mange respekterede muslimske ledere og lærde – i samlet flok har henvendt sig til kristne ledere og udtrykt ikke blot en fælles forståelse af dialogens og samarbejdets nødvendighed, men også givet et bud på et fælles element af gudstro i de i øvrigt forskellige religioner.

Interreligiøs og interkulturel dialog og samarbejde kan heller ikke efter vores opfattelse reduceres til noget valgfrit, men må betragtes som en nødvendighed, hvis man skal fremme en sand respekt for hinanden og undgå voldelige konflikter.

Brevets indhold er for os bemærkelsesværdigt og positivt af flere grunde:

Det er unikt, at en muslimsk tekst præsenterer Jesus gennem hans egne ord i Bibelen og ikke kun med de ord, der står om ham i Koranen. Og det er positivt, at lærde muslimer så klart anerkender, at de kristne tror på én Gud (og ikke på tre), om end der i islam henholdsvis kristendommen er stor forskel i opfattelsen af denne ene Gud.

Brevet lægger op til en fælles forståelse af, hvad der *teologisk og etisk* forener kristne og muslimer. Kristne og muslimer er enige i, at der er ingen Gud uden Gud, at Gud er én, og Hans er æren og magten i evighed. Det fælles grundlag ligger i troen på den ene Gud som Herre og Skaber og i det livs- og menneskesyn, der udspringer heraf; at livet betragtes som helligt, givet af Gud, og at mennesket som skabt af Gud i Hans billede (eller som muslimer formodentlig ville sige det: skabt af Gud som Hans stedfortræder, der skal afspejle Guds kvaliteter) er uendelig værdigt og ukrænkeligt; at alle derfor er ligeværdige og skal behandles med lige respekt.

Men det fælles grundlag ligger ifølge brevskriverne også i synet på det for troen helt centrale, nemlig *kærligheden til Gud og kærligheden til næsten*. Hermed siges det på en usædvanlig direkte måde, at denne kærlighed ikke blot står helt centralt i kristendommen, men også i islam. Som kristne tror vi, at den ene Gud har vist verden sit sande væsen, som er kærlighed, i Jesus af Nazaret, og vi opfatter Guds kærlighed som *betingelsesløs og rig på nåde*; det vil sige, at tilgivelsen og kærligheden skænkes mennesker uafhængigt af tanken om fortjeneste eller gengæld. Kærligheden til næsten følger hermed som et naturligt resultat af troen på Guds tilgivende kærlighed i Kristus; Som Gud elsker os, sådan skal vi også elske næsten.

Vi anerkender, at der med brevets beskrivelse af det dobbelte kærlighedsbud (kærlighed til Gud og kærlighed til næsten) er skabt et frugtbart udgangspunkt for fortsat teologisk samtale og samarbejde mellem muslimer og kristne.

Brevet har et godt afsluttende budskab, som alle bør kunne enes om: "Lad ikke dét," står der, "der adskiller os, give anledning til had og stridigheder mellem os, men lad os kun kappes med hinanden, når det handler om retfærdighed og gode gerninger. Lad os respektere hinanden, være fair og retfærdige, vise hinanden venlighed og leve i oprigtig fred, harmoni og gensidig god vilje".

Men sandheden ligger som bekendt i handlingen, ikke primært i erklæringen. Det for alvor spændende er derfor fortsættelsen – dvs. de operationelle konsekvenser, som brevet er tiltænkt at skulle have. Vi bør ikke blot erklære vores enighed teologisk og etisk, men også i praksis arbejde for, at den gensidige respekt og venlighed bliver til konkret virkelighed både lokalt, nationalt og globalt.

Vi har i den forbindelse noteret os følgende udsagn i brevet: "Som muslimer siger vi til kristne, at vi ikke er imod dem, at islam ikke er imod dem – så længe de ikke fører krig imod muslimer på grund af deres religion, undertrykker dem eller fordriver dem fra deres hjem." Efter vor opfattelse bør ingen, hverken muslimer eller kristne, *føre krig* mod andre på grund af deres religion, *undertrykke dem eller fordrive dem fra deres hjem*. Tværtimod bør muslimer og kristne stå sammen om at sikre religionsfrihed, fred og respekt for religiøse mindretal i de lande, hvor de selv er i flertal.

Vi er overbeviste om, at religion ikke er hovedårsag i de forskellige konflikter, hvor kristne og muslimer er involverede. Men mange steder bliver religion en del af konflikten eller er den udløsende faktor, mens de egentlige årsager oftest er af politisk, social eller økonomisk art. Religion og religiøse følelser bruges undertiden af politikere i egen interesse eller af befolkninger til at udbrede fordomme om og skabe fjendebilleder af de andre.

Samtidig har vi erfaret, at religion kan spille en positiv og konfliktløsende rolle. Religiøs appel til menneskers samvittighed og hjerter kan være en stærk etisk motiverende kraft. Det er vort håb, at brevet vil føre til mere end blot høflig samtale mellem udvalgte religiøse ledere, men også vil spille en positiv etisk motiverende rolle, der kan føre til konkret handling for fred og mere harmonisk sameksistens.

Vi vil derfor på baggrund af brevet samt vores svar tage initiativ til at mødes med muslimske religiøse ledere i Danmark for at fortsætte denne drøftelse. Desuden agter vi at sende kopi af vort svar til Vatikanet og til Kirkernes Verdensråd, som Danske Kirkers Råd er associeret medlem af, idet vi gerne vil knyttes til den fortsatte samtale- og samarbejdsproces, der forventes at blive etableret mellem de 138 brevskrivere, deres religiøse samfund og organisationer og Kirkernes Verdensråds medlemskirker og medlemsorganisationer såvel som Den katolske Kirke.

Vedtaget énstemmigt på Årsmødet i København, den 29. Marts 2008

Anders Gadegaard
Domprovst
Formand for Danske Kirkers Råd

Mads Christoffersen
Generalsekretær
for Danske Kirkers Råd